

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΡΘΡΩΝ

ΜΕΡΟΣ Ι - Γενικές διατάξεις

Άρθρο

1. Συνοπτικός τίτλος.
2. Ερμηνεία.
3. Αρχή της μη διάκρισης.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες

Απασχόληση

4. Βασικά δικαιώματα.
5. Ίση μεταχείριση στον τομέα της απασχόλησης.
6. Παροχή αγαθών, υπηρεσιών και διευκολύνσεων.
7. Διακίνηση και μεταφορά ατόμων με αναπηρίες.
8. Τηλεπικοινωνίες και πληροφόρηση.
9. Αρχή εύλογου μέτρου.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

Συμβουλευτικά και εκτελεστικά όργανα

10. Συμβούλιο για άτομα με αναπηρίες.
11. Αρμοδιότητες του Συμβουλίου.
12. Εξειδικευμένα σώματα.
13. Σύσταση υποεπιτροπών και συμβουλευτικών σωμάτων.

ΜΕΡΟΣ ΙV

Ταμείο

14. Ίδρυση Ταμείου.
15. Πόροι του Ταμείου.
16. Σκοποί του Ταμείου.
17. Διαχείριση του Ταμείου.
18. Περιορισμός στη χρήση χρημάτων του Ταμείου.
19. Συνεισφορές υπό όρους.
20. Συνεισφορές χωρίς όρους.
21. Περιοδικές συνδρομές.
22. Εισφορές για ειδικούς σκοπούς.
23. Διάθεση χρηματικού ταμείου.
24. Έλεγχος του Ταμείου.

ΜΕΡΟΣ V

Ποικίλες Διατάξεις

25. Καθιέρωση ημέρας ατόμων με ειδικές ανάγκες.
26. Άδεια για εράνους ή εκδηλώσεις για βοήθεια των ατόμων με αναπηρίες.
27. Κώδικες πρακτικής.
28. Κανονισμοί.
29. Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου.

Ο περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμος του 2000 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 127(Ι) του 2000

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Προοίμιο.

ΕΠΕΙΔΗ η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών με ψήφισμα της με αρ. 48/96, κατά την 85η Σύνοδο, την 20ή Δεκεμβρίου 1993, ενέκρινε τους Πρότυπους Κανόνες αναφορικά με την Εξίσωση των Ευκαιριών για τα Άτομα με Αναπηρίες· και

ΕΠΕΙΔΗ οι Κανόνες αναφέρουν ότι η ανάληψη δράσης για την εξίσωση των ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρίες από τα κράτη υπονοεί την ανάληψη δέσμευσης ηθικής και πολιτικής εκ μέρους τους υποδεικνύοντας σημαντικές αρχές για ευθύνη, δράση και συνεργασία και υποδεικνύοντας επίσης τομείς αποφασιστικής σημασίας για την ποιότητα ζωής και για την επίτευξη πλήρους συμμετοχής και ισότητας· και

ΕΠΕΙΔΗ οι Κανόνες προσφέρουν ένα όργανο διαμόρφωσης πολιτικής και δράσης των ατόμων με αναπηρία και των οργανώσεών τους. Γι' αυτό η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

ΜΕΡΟΣ Ι — ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμος του 2000.

Ερμηνεία.

2. Στον Νόμο αυτό εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια-

"αναπηρία" σε σχέση με άτομο σημαίνει οποιασδήποτε μορφής ανεπάρκεια ή μειονεξία η οποία προκαλεί μόνιμο ή απροσδιόριστης διάρκειας σωματικό, διανοητικό ή ψυχικό περιορισμό στο άτομο που λαμβάνοντας υπόψη το ιστορικό και άλλα προσωπικά στοιχεία του εν λόγω ατόμου μειώνει ουσιωδώς ή αποκλείει τη δυνατότητα εκτέλεσης μιας ή περισσότερων δραστηριοτήτων ή λειτουργιών που θεωρούνται φυσιολογικές και ουσιώδεις για την ποιότητα ζωής κάθε ατόμου της ίδιας ηλικίας που δεν έχει τέτοια ανεπάρκεια ή μειονεξία·

"Διαχειριστική Επιτροπή" σημαίνει την Επιτροπή η οποία διαχειρίζεται το Ταμείο Ειδικών Αναγκών, το οποίο ιδρύεται δυνάμει του άρθρου 14·

"κώδικες" σημαίνει τους κώδικες πρακτικής που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 27·

"Υπουργός" σημαίνει τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων·

"Συμβούλιο" σημαίνει το Συμβούλιο το οποίο συνίσταται δυνάμει του άρθρου 10·

"Ταμείο" σημαίνει το Ταμείο Αναγκών που ιδρύεται δυνάμει του άρθρου 14.

Αρχή της μη διάκρισης.

3.-(1) Σε καμιά περίπτωση, κατά την εφαρμογή του Νόμου αυτού, πρόσωπο προβαίνει σε διάκριση έναντι άλλου προσώπου λόγω αναπηρίας του προσώπου αυτού:

Νοείται ότι θετικά μέτρα, τα οποία είναι αναγκαία για την αποτελεσματική απόλαυση των δικαιωμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 4 δε συνιστούν διάκριση και στηρίζονται στην αρχή της ισότητας ευκαιριών των εργαζομένων, περιλαμβανομένων και των αναπήρων.

(2) Για τους σκοπούς του εδαφίου (1), πρόσωπο προβαίνει σε διάκριση εναντίον άλλου προσώπου αν μεταχειρίζεται ένα τέτοιο άτομο-

(α) Με δυσμενέστερο τρόπο από ότι μεταχειρίζεται ή θα μεταχειριζόταν άτομα χωρίς αναπηρία τα οποία βρίσκονται στην ίδια ή παρόμοια κατάσταση·

(β) με βάση χαρακτηριστικά τα οποία γενικά ανήκουν σε άτομο με τέτοια αναπηρία ή με βάση ένα υποτιθέμενο χαρακτηριστικό το οποίο γενικά ανήκει σε άτομο με τέτοια αναπηρία ή με βάση ένα υποτιθέμενο χαρακτηριστικό το οποίο γενικά αποδίδεται σε άτομο με τέτοια αναπηρία· ή

(γ) βασιζόμενο στο γεγονός ότι το άτομο αυτό δεν ικανοποιεί ή δεν είναι σε θέση να ικανοποιήσει όρο, η φύση του οποίου είναι τέτοια ώστε ένα υψηλό ποσοστό προσώπων που δεν έχουν τέτοια αναπηρία ικανοποιούν ή είναι σε θέση να ικανοποιήσουν από ότι άτομα τα οποία έχουν τέτοια αναπηρία και η ύπαρξη όρου δεν δικαιολογείται από τις περιστάσεις της υπόθεσης-

(δ) κατά παράβαση οποιασδήποτε διάταξης περιεχόμενης σε κώδικα πρακτικής εκδιδόμενο δυνάμει του παρόντος Νόμου.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

4.-(1) Κάθε άτομο με αναπηρία έχει δικαίωμα για ανεξάρτητη διαβίωση, για πλήρη ένταξη στην κοινότητα και για ισότητα συμμετοχής στην οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου. Βασικά
δικαιώματα.

(2) Άνευ επηρεασμού της γενικότητας του εδαφίου (1) άτομα με αναπηρίες έχουν τα πιο κάτω δικαιώματα:

(α) Έγκαιρη επισήμανση και διάγνωση της αναπηρίας, παρέμβαση και πρόληψη των περαιτέρω συνεπειών της, παροχή ιατροφαρμακευτικής φροντίδας, αποκατάσταση των λειτουργιών περιλαμβανομένης της παροχής και εκπαίδευσης στη χρήση προσθετικών και ορθοτικών μελών, καθώς και ψυχολογική και άλλη στήριξη του ίδιου του ατόμου και της οικογένειάς του·

(β) προσωπική στήριξη με βοηθητικά όργανα συσκευές, άλλα μέσα και υπηρεσίες τα οποία το βοηθούν στην καθημερινή διαβίωση και εργασία, με διερμηνέα ή συνοδό, καθώς και άλλη αναγκαία στήριξη, όπου κρίνεται απαραίτητο·

(γ) προσβασιμότητα στη στέγαση, κτίρια, δρόμους και γενικά στο φυσικό περιβάλλον και στα δημόσια μέσα συγκοινωνίας και άλλα μέσα διακίνησης·

(δ) πρόσβαση στην ενταγμένη εκπαίδευση σύμφωνα με τις ανάγκες τους·

(ε) πρόσβαση στην πληροφόρηση και επικοινωνία με ειδικά μέσα όπου τούτο κρίνεται αναγκαίο, ιδιαίτερα για ορισμένες ομάδες ατόμων με αισθητηριακές αναπηρίες·

(στ) υπηρεσίες κοινωνικής και οικονομικής ένταξης επαγγελματικής αξιολόγησης και προσανατολισμού, επαγγελματικής κατάρτισης και απασχόλησης στην ανοικτή αγορά εργασίας·

(ζ) αξιοπρεπές επίπεδο ζωής και όπου απαιτείται μέσα από οικονομικές παροχές και κοινωνικές υπηρεσίες·

(η) δημιουργία προσωπικής και οικογενειακής ζωής-

(θ) συμμετοχή στις πολιτιστικές, κοινωνικές, αθλητικές, θρησκευτικές και δραστηριότητες αναψυχής.

Ίση μεταχείριση
στον τομέα της
απασχόλησης.

5.-(1) Άτομο με αναπηρία τυγχάνει ίσης μεταχείρισης με τους υπόλοιπους εργοδοτούμενους από τον εργοδότη όσον αφορά τη διαδικασία αίτησης για εργασία, πρόσληψη, προαγωγή, απόλυση, αποζημίωση, κατάρτιση και άλλους όρους και προνόμια σε σχέση με την απασχόληση.

(2) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας των διατάξεων του άρθρου 3, "ίση μεταχείριση" στο άρθρο αυτό περιλαμβάνει-

(α) Τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης με-

(i) την εισαγωγή σχεδίων απασχόλησης ατόμων με αναπηρία με την παροχή κινήτρων προς τους εργοδότες, τα οποία θα ορίζονται με κανονισμούς, ανάλογα με τον αριθμό απασχολουμένων ή τον κύκλο εργασιών συγκεκριμένης επιχείρησης·

(ii) τη δημιουργία θέσεων στον κρατικό, ημικρατικό και ευρύτερο δημόσιο τομέα για πλήρωσή τους αποκλειστικά από άτομα με αναπηρία·

(β) την κατά το δυνατό επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με αναπηρίες μέσα στην επιχείρηση στην οποία υπέστησαν την αναπηρία τους κατά τη διάρκεια απασχόλησής τους σ' αυτή·

(γ) την ειδική προστασία κατά τις απολύσεις·

(δ) την υποχρέωση για παροχή εύλογης προσβασιμότητας και διευκολύνσεων στο χώρο εργασίας, περιλαμβανομένων-

(i) των αναγκαίων μετατροπών ή ρυθμίσεων της προσβασιμότητας σε υφιστάμενες διευκολύνσεις για να καταστούν προσβατές σε άτομα με αναπηρίες·

(ii) της αναδιαμόρφωσης εργασίας με τη δημιουργία ωραρίων μερικής ή διαφοροποιημένης απασχόλησης, με την απόκτηση νέου ή με τη διαφοροποίηση του υφιστάμενου εξοπλισμού, του μηχανισμού, των συσκευών, των οργάνων, των μέσων και οποιωνδήποτε διευκολύνσεων και υπηρεσιών

(ε) τη λειτουργία ειδικών σχεδίων απασχόλησης στον κρατικό και ιδιωτικό τομέα, μέσω παροχής οικονομικών κινήτρων.

Παροχή αγαθών,
υπηρεσιών και
διευκολύνσεων.

6.-(1) Άτομο με αναπηρία τυγχάνει ίσης μεταχείρισης με τους υπόλοιπους πολίτες της Δημοκρατίας κατά την παροχή αγαθών, διευκολύνσεων ή υπηρεσιών. Αποτελεί διάκριση όταν παρέχεται στο άτομο με αναπηρία μεταχείριση δυσμενέστερη από κάποιο άλλο άτομο και η μεταχείριση αυτή-

(α) Σχετίζεται με λόγο που αναφέρεται στην αναπηρία του ατόμου και ο λόγος αυτός δεν έχει εφαρμογή σε άλλο άτομο· και

(β) αυτή δεν είναι δικαιολογημένη.

(2) Για σκοπούς του άρθρου αυτού δεν αποτελεί ίση μεταχείριση ατόμων με αναπηρίες-

(α) Η άρνηση παροχής υπηρεσιών·

(β) η προσφορά υπηρεσιών κατώτερου επιπέδου·

(γ) η προσφορά αγαθών και υπηρεσιών με υποδεέστερους όρους·

(δ) η παράλειψη διενέργειας αλλαγών σε υπηρεσίες ή διευκολύνσεις η οποία καθιστά αδύνατη ή αδικαιολόγητα δύσκολη, για ένα άτομο με αναπηρία, τη χρήση τους. Τέτοιες αλλαγές μπορούν να αφορούν τη-

(i) δημιουργία κατάλληλων μέσων προσπέλασης και διευκολύνσεων για άνετη και ασφαλή χρήση των υπηρεσιών και διευκολύνσεων

(ii) χρήση ειδικών μέσων, οργάνων ή ατόμων επικοινωνίας και ενημέρωσης για ορισμένες κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες·

(iii) χρήση εξειδικευμένων μέσων, οργάνων και διευκολύνσεων σε ειδικούς χώρους παροχής υπηρεσιών όπως τα σχολεία, νοσοκομεία, κλινικές και άλλοι παρόμοιοι χώροι.

7.-(1) Τα δημόσια μέσα μεταφοράς επιβατών ή ορισμένος αριθμός από αυτά να διασκευάζονται κατάλληλα για την είσοδο και ασφαλή μεταφορά των ατόμων με αναπηρίες, περιλαμβανομένων και ατόμων που χρησιμοποιούν τροχοκάθισμα.

Διακίνηση και μεταφορά ατόμων με αναπηρίες.

(2) Η εφαρμογή του άρθρου αυτού ρυθμίζεται με κανονισμούς που εκδίδονται από το Υπουργικό Συμβούλιο κατόπιν εισήγησης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων.

8.-(1) Οι αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, σε σύντομο χρονικό διάστημα, πρέπει να προχωρήσουν στην εγκατάσταση κατάλληλου συστήματος τηλεφωνικών υπηρεσιών το οποίο βοηθά άτομα με ακουστική μειονεξία ή με οποιαδήποτε άλλη αισθητηριακή ή άλλη αναπηρία λόγου, να επικοινωνούν μέσα από το τηλεφωνικό σύστημα με τρόπο ανάλογο με εκείνο των ατόμων που δεν έχουν τέτοιες μειονεξίες.

Τηλεπικοινωνίες και πληροφόρηση.

(2) Να υπάρχουν δημόσια μέσα τηλεπικοινωνιών προσβάσιμα στα άτομα με αναπηρίες, περιλαμβανομένων των ατόμων που χρησιμοποιούν τροχοκάθισμα.

(3) Οι τηλεοπτικοί σταθμοί όπως προβούν σε διευθετήσεις, ώστε για ορισμένες ώρες τα δελτία ειδήσεων να είναι καταληπτά από κωφούς.

9.-(1) Οι αρχές που αναφέρονται στα άρθρα 4 έως 8 εφαρμόζονται με τη λήψη εύλογων μέτρων και στην έκταση που οι τοπικές οικονομικές και άλλες συνθήκες το επιτρέπουν.

Αρχή του εύλογου μέτρου και αδικήματα.

(2) Για τους σκοπούς του άρθρου αυτού "εύλογα μέτρα" σημαίνει τα μέτρα εκείνα που προβλέπονται σε οποιοδήποτε άλλο νόμο ή κανονισμό και που θα πρέπει να ληφθούν για εφαρμογή των πιο πάνω αρχών, λαμβανομένων υπόψη ορισμένων παραγόντων που επηρεάζουν την έννοια του εύλογου μέτρου, μεταξύ των οποίων τα ακόλουθα:

(α) Η φύση και η απαιτούμενη δαπάνη για τη λήψη των μέτρων

(β) οι οικονομικοί πόροι του προσώπου το οποίο έχει την υποχρέωση να λάβει τα μέτρα·

(γ) η δημοσιονομική κατάσταση και άλλες υποχρεώσεις του κράτους στις περιπτώσεις όπου η υποχρέωση για τη λήψη μέτρων αφορά το δημόσιο·

(δ) η προσφορά δωρεών από το δημόσιο ή άλλες πηγές ως συνεισφορά προς το ολικό κόστος των εν λόγω μέτρων·

(ε) η κοινωνικο-οικονομική κατάσταση του αναπήρου.

(3) Πρόσωπο το οποίο χωρίς εύλογη αιτία προβαίνει σε οποιαδήποτε πράξη, ενέργεια ή παράλειψη, η οποία ισοδυναμεί με δυσμενή διάκριση έναντι αναπήρου, διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με χρηματική ποινή μέχρι τρεις χιλιάδες λίρες.

Για τους σκοπούς του εδαφίου αυτού "εύλογη αιτία" περιλαμβάνει όλες τις περιπτώσεις όπου δε δύνανται να ληφθούν ή δε λήφθηκαν εύλογα μέτρα εφαρμογής δυνάμει του άρθρου αυτού.